

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ "_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060108-Musiqi fənninin tədrisi metodikası və metodologiyası

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət (Magistratura)

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: S/F Azərbaycan ifaçılıq sənətinin tarixi

Fənn proqramı: ADPU-nun Tədris Metodiki Şurasının 23 fevral 2023-cü il tarixli iclasının qərarına əsasən çap edilir.(pr. N.2)

Kodu: MSF-B02

Təhsil ili: II (2025- 2026) Semestr: III

Tədris yükü: Cəmi: 120 saat. Auditoriya saatı 30 s(15 saat müəhazirə 15 saat seminar)

Tədris forması: Öyən

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit :4kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı,dərəcəsi: B/M Mahmudova İradə Rəsim

Korpusun ünvanı: Lənkəran ş.,Ə.Məmmədov küçəsi 19, 2 saylı tədris korpusu

E-mail: mahmudovairade042@gmail.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat:

1. Əliyev R. "Azərbaycan musiqi tarixi " Bakı ; Maarif , 2001
2. Məmmədova S " Azərbaycan musiqi mədəniyyəti " Bakı 2010
3. Azərbaycan Milli Ensiklopediyası " Musiqi " cildi
4. Məsimova T. "İfaçılıq sənətinin inkişaf mərhələləri " Bakı . 2015
5. Məmmədli A. "Xalq musiqisi və ifaçılıq" Bakı 2006
6. Aliyev A. "Azərbaycan aşiq sənəti " Bakı 2004

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan ifaçılıq sənətinin mənşəyi və tarixi , inkişaf yoluna ümumi baxışları öz əksini tapmışdır.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələr bilii 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərəkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: 30 saat (15 saat mühazirə 15 saat seminar)

Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu		Müh	Sem	Tarix
1	Mövzu : Azərbaycan musiqi ifaçılıq sənətinin mənşəyi və tarixi Plan: 1. Azərbaycan musiqi ifaçılıq sənətinin tarixi 2. Azərbaycan musiqi ifaçılıq sənətində aşıq musiqisi 3. Qərb musiqisinin təsiri və klassik ifaçılıq məktəbinin formalaşması Mənbə:	2	2	
2	Mövzu : Muğam ifaçılığı. Xanəndəlik sənəti Plan: 1. Muğam sənəti 2. Xanəndəlik sənətinin Azərbaycan musiqisində rolu 3. Azərbaycan muğam ifaçılığının inkişafında xanəndəlik məktəblərinin rolu Mənbə:	2	2	
3	Mövzu : Aşıq sənəti Plan: 1. Azərbaycan musiqi mədəniyyətində aşıq ifaçılığı 2. Aşıq musiqisinin janr formaları 3. Aşıq sənətinin inkişafında aşıq sənətkarların rolu Mənbə:	2	2	
4	Mövzu: Milli çalğı alətləri Plan: 1. Milli çalğı alətlərində ifaçılığın inkişafı 2. Milli çalğı alətləri üzrə ifaçılıq məktəbləri 3. Milli musiqi alətlərində ifaçılığın inkişafında sənətkarların rolu Mənbə:	2	2	
5	Mövzu: Sovet dövründə Azərbaycan ifaçılıq sənətinin inkişafı Plan: 1. 1920-1990 illər arasında Azərbaycan ifaçılıq sənətinin inkişafı 2. 1920-ci illərdən Azərbaycanda musiqi təhsili 3. İfaçıların kollektiv işləmə bacarıqları Mənbə:	2	2	
6	Mövzu: Qərb musiqisinin Azərbaycanda ifaçılıq mədəniyyətinə təsiri Plan: 1. Avropa musiqisinin Azərbaycanda qəbulu 2. Azərbaycan da klassik musiqi alətləri və vokal ifaçılığı məktəblərinin formalaşması 3. Qərb repertuarının yerli ifaçılar tərəfindən təqdimatı Mənbə:	2	2	
7	Mövzu: Azərbaycan musiqi ifaçılığında qadınların rolu Plan: 1. İlk qadın müğənni və musiqiçilər 2. Qadın ifaçıların cəmiyyətdəki rolu 3. Müasir dövrdə qadın ifaçılar və onların beynəlxalq arenada tanınması Mənbə:	2	2	
8	Mövzu: Müasir dövrdə Azərbaycan ifaçılıq sənətinin yenilənməsi. Plan: 1. XXI əsrdə rəqəmsal texnologiyaların təsiri 2. Dünya səhnələrində Azərbaycan ifaçıları 3. Müasir bəstəkar əsərlərinin ifasında yeni yanaşmalar və musiqi festivalları, layihələr və beynəlxalq əməkdaşlıq	1	1	

XI.Fənn üzrə tələblər,tapşırıqlar:

-Bu fənnin tədrisində tələbələrə Azərbaycan muğamları, muğam dəstgahları haqqında məlumat vermək
-Azərbaycan xalqının musiqi irsində muğamların yerini müəyyənləşdirməkdir.

XII Fənn üzrə təlim nəticələri:

-Azərbaycan xalq musiqi inkişaf tarixi ,məzmunu tədris metodik materialların ümumitəhsil Dövlət Təhsil Standartları əsasında təhlil edir

XIII. İmtahan sualları

1. Azərbaycan musiqi ifaçılıq sənətinin tarixi

2. Azərbaycan musiqi ifaçılıq sənətində aşiq musiqisi
3. Qərb musiqisinin təsiri və klassik ifaçılıq məktəbinin formalaşması
4. Muğam sənəti
5. Xanəndəlik sənətinin Azərbaycan musiqisində rolu
6. Azərbaycan muğam ifaçılığının inkişafında xanəndəlik məktəblərinin rolu
7. Azərbaycan musiqi mədəniyyətində aşiq ifaçılığı
8. Aşiq musiqisinin janr formaları
9. Aşiq sənətinin inkişafında aşiq sənətkarların rolu
10. Milli çalğı alətləri
11. Milli çalğı alətlərində ifaçılığın inkişafı
12. Milli çalğı alətləri üzrə ifaçılıq məktəbləri
13. Milli musiqi alətlərində ifaçılığın inkişafında sənətkarların rolu
14. Sovet dövründə Azərbaycan ifaçılıq sənətinin inkişafı
15. 1920-1990 illər arasında Azərbaycan ifaçılıq sənətinin inkişafı
16. 1920-ci illərdən Azərbaycanda musiqi təhsili
17. İfaçıların kollektiv işləmə bacarıqları
18. Qərb musiqisinin Azərbaycanda ifaçılıq mədəniyyətinə təsiri
19. Azərbaycan da klassik musiqi alətləri və vokal ifaçılığı məktəblərinin formalaşması
20. Qərb repertuarının yerli ifaçılar tərəfindən təqdimatı
21. Azərbaycan musiqi ifaçılığında qadınların rolu
22. Müasir dövrdə qadın ifaçılar və onların beynəlxalq arenada tanınması
23. Müasir dövrdə Azərbaycan ifaçılıq sənətinin yenilənməsi.
24. Dünya səhnələrində Azərbaycan ifaçıları
25. Müasir bəstəkar əsərlərinin ifasında yeni yanaşmalar

XIV. Kollektiv sualları

I Kollektiv sualları

1. Azərbaycan musiqi ifaçılıq sənətinin tarixi
2. Azərbaycan musiqi ifaçılıq sənətində aşiq musiqisi
3. Qərb musiqisinin təsiri və klassik ifaçılıq məktəbinin formalaşması
4. Muğam sənəti
5. Xanəndəlik sənətinin Azərbaycan musiqisində rolu
6. Azərbaycan muğam ifaçılığının inkişafında xanəndəlik məktəblərinin rolu
7. Aşiq sənəti
8. Azərbaycan musiqi mədəniyyətində aşiq ifaçılığı
9. Aşiq musiqisinin janr formaları
10. Aşiq sənətinin inkişafında aşiq sənətkarların rolu

II Kollektiv sualları

1. Milli çalğı alətləri
2. Milli çalğı alətlərində ifaçılığın inkişafı
3. Milli çalğı alətləri üzrə ifaçılıq məktəbləri
4. Milli musiqi alətlərində ifaçılığın inkişafında sənətkarların rolu
5. Sovet dövründə Azərbaycan ifaçılıq sənətinin inkişafı
6. 1920-ci illərdən Azərbaycanda musiqi təhsili
7. İfaçıların kollektiv işləmə bacarıqları
8. Qərb musiqisinin Azərbaycanda ifaçılıq mədəniyyətinə təsiri
9. Azərbaycan da klassik musiqi alətləri və vokal ifaçılığı məktəblərinin formalaşması
10. Qərb repertuarının yerli ifaçılar tərəfindən təqdimatı

S/F Azərbaycan ifaçılıq sənətinin tarixi fənninin sillabusu 050113-Musiqi fənninin tədrisi metodikası və metodologiyası ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

b /m. İ.R. Mahmudova

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev